

УДК 37.387

Н.П. Кочубей, канд. пед. наук, ст. викл. (ГНПУ ім. Олександра Довженка, Глухів)

ТЕХНОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Соціальне замовлення суспільства вимагає, перш за все, професіоналів, здатних до самовдосконалення. Така позиція знайшла відображення і у доповіді ЮНЕСКО «Освіта: прихований скарб», де зазначено, що людина має навчитися пізнавати, тобто оволодівати інструментарієм, необхідним для розуміння того, що відбувається у світі; робити потрібні зміни в середовищі свого мешкання; жити в суспільстві, беручи участь у всіх видах людської діяльності [2, с. 31]. Цілеспрямований розвиток індивідуальності можливий лише тоді, коли теорія освіти буде впроваджувати творчі методи та новітні підходи у навчально-виховний процес. Враховуючи це твердження, вважаємо, що особливої уваги в умовах європейської інтеграції потребує питання розширення знань про технологічну компетентність майбутніх викладачів іноземних мов. Технологічна компетентність – це важлива складова сучасної освіти і професійної діяльності, що охоплює вміння ефективно використовувати технології для досягнення конкретних цілей. Вона характеризує не лише технічні навички, але й здатність аналізувати, планувати і реалізовувати рішення у різноманітних ситуаціях.

Вивчення освітніх технологій пов'язане з іменами Ю.В. Бабанський, В.П. Беспалько, П.Я. Гальперін, М.В. Кларин, Г.К. Селевко та ін. Вагомий внесок в розвиток питання технологічного підходу до навчання зробили А.М. Алексюк, І.А. Зязюн, В.І. Лозова, І.П. Підласий та ін. Серед сучасних досліджень освітніх технологій необхідно зазначити роботи С.У. Гончаренко, В.І. Євдокимов, Т.І. Коваль, А.С. Нісімчук, О.С. Падалка, Г.С. Сазоненко, С.О. Сисоєва та інші.

Л.Т. Тишакова пов'язує технологічну компетентність майбутнього фахівця з оволодінням інноваційними педагогічними технологіями. Автор розглядає технологічну компетентність як утворення, що містить знання, технологічні вміння та навички, креативно-технологічні здібності, технологізовану рефлексію та професійні якості [5].

А.В. Дяченко визначає технологічну компетентність як інтегративну професійну якість педагога, що характеризується знаннями про технології та конкретні їх види, знаннями методів, засобів, форм діяльності та умов їх застосування, наявністю сукупності вмінь, які забезпечують творчу реалізацію цієї діяльності та рефлексивне позиціонування щодо досягнутих результатів [1, с. 58].

Л.В. Куземко у своєму аналізі визначає технологічну компетентність педагога як інтеграцію теоретичних знань, методів організації навчального процесу та практичних навичок впровадження освітніх практик [3, с.160–161]. Відповідно до цього, можна зробити висновок, що технологічна компетентність педагога поєднує теоретичні знання з практичними навичками, що дозволяє враховувати індивідуальні потреби учнів і досягати запланованих результатів.

Технологічна компетентність – інтегральне особистісно-діяльна якість, що характеризує здатність людини ставити технологічні завдання різного рівня складності і знаходити їх оптимальне вирішення [4, с. 19].

Науковці, які займаються дослідженням технологічної компетентності, наголошують на поєднанні теоретичної і практичної підготовки педагога. Теоретична складова виявляється в узагальненому вмінні технологічно мислити, що вимагає сформованості аналітичних, прогностичних, проєктивних і рефлексивних умінь. Практична підготовка охоплює вміння виокремлювати та встановлювати взаємозв'язки між компонентами педагогічного процесу, цілями і засобами педагогічної діяльності, вміння конструювати педагогічний процес з погляду найбільшої оптимальності. Звідси технологічна компетентність розуміється як володіння вміннями вирізняти окреме завдання (проблема) і знаходити способи його оптимального вирішення в реальній професійній діяльності.

Таким чином, технологічна компетентність є інтегративною якістю особистості, що включає знання, вміння, творчі здібності та ефективні методи роботи. Використання ІКТ, у свою чергу, значно розширює можливості для розвитку технологічної компетентності, забезпечуючи доступ до нових ресурсів, технологій та інструментів, що сприяють більш ефективному вирішенню завдань у різних сферах діяльності майбутніх вчителів іноземних мов. Це формує комплексний підхід до підготовки спеціалістів з навчання іноземних мов, які здатні адаптуватися до швидко змінюваного світу технологій.

Проведений нами аналіз наукових джерел дає змогу констатувати, що за своєю сутністю технологічна компетентність майбутніх учителів іноземних мов може бути визначена як інтегративна

професійна якість педагога, що характеризується знаннями про технології та конкретні їх види, знаннями методів, засобів, форм діяльності та умов їх застосування, наявністю сукупності вмінь, які забезпечують творчу реалізацію цієї діяльності та рефлексивне позиціонування щодо досягнутих результатів. Сформованість технологічної компетентності є необхідною вимогою фахової підготовки майбутніх педагогів.

У сучасному світі технологічна компетентність стає все більш значущою. Оволодіння технологічною компетентністю дозволяє майбутнім вчителям іноземних мов не лише вирішувати професійні завдання, але й адаптуватися до змінюваного середовища, бути конкурентоспроможним на ринку праці і впроваджувати нові ідеї у роботі з учнями різного рівня володіння іноземними мовами. Розвиток технологічної компетентності може відбуватися через різні форми навчання: формальну освіту, самоосвіту, участь у тренінгах і практичних проєктах та включати набуття специфічних фахових умінь. Ми вважаємо це важливим кроком до забезпечення особистісного і професійного зростання в умовах динамічного розвитку освітніх технологій, швидкої зміни реалій сьогодення та безперервного розвитку теорії навчання майбутніх вчителів.

Інформаційні джерела

1. Дяченко А. Теоретичний аналіз поняття «технологічна компетентність педагога» / Алла Володимирівна Дяченко // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2013. – № 8. – Ч. 2. – С. 53–59.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / [наук. ред. Ніколава С. Ю.]. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Куземко Л. В. Зміст, форми і методи формування технологічної компетентності студентів технологічних спеціальностей / Л. В. Куземко // Освітологічний дискурс. – 2015. – № 2 (10). – С. 159–169.
4. Насипов А. Ж. Этапы становления технологической культуры личности: грамотность, компетентность, культура / А. Ж. Насипов // Наука и школа. – 2010. – № 3. – С. 16–19.
5. Тишакова Л. Т. Формування технологічної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови : автореф. дис. на здобуття наук. ступеню канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Л. Т. Тишакова. – Луганськ, 2005. – 20 с.